

The image features a decorative border of stylized line-art icons representing the Vilnius skyline, including various church spires, domes, and buildings, arranged along the top, bottom, and sides of the page. The background is a light blue-to-purple gradient.

Pramonės raida Vilniuje nuo amatų iki aukštųjų technologijų

Pristatymą parengė Vilniaus Užupio gimnazijos, 1b klasės
mokiniai Andrius Biliūnas, Elena Juodkaitė, Iveta Vinevičiūtė,
Urtė Alesiūtė

The slide features a decorative border consisting of a repeating pattern of stylized black line-art illustrations of the Vilnius skyline, including various church spires and buildings, set against a light blue background with a subtle floral pattern.

Darbo tikslas

Atskleisti, kaip keitėsi pramonė Vilniuje nuo amatų iki aukštųjų technologijų (XIV - XXI a.)

XIV a. Lietuvos miestiečių
gyvenvietėse gyveno
asmeniškai laisvi
amatininkai ir pirkliai.

https://lt.wikipedia.org/wiki/Vilniaus_istorija#/media/Vaizdas:Vilnius_panorama.jpg

Amatininkai ir pirkliai
valdovui atlikdavo specifines
miestietiškas prievoles –
mokėjo turgaus mokesčius,
prekybos muitus.

https://www.respublika.lt/lt/naujienos/mokslas/mokslas/amatininkai_vilniuje/

XIV amžiaus Lietuvos
amatininkų gaminiai darėsi
geresni. Buvo pastatyta daug
mūrinių pilių, todėl atsirado
aukštos kvalifikacijos meistrai.
Pažangą padarė ginklininkai ir
kovos mašinų gamintojai.

<https://madeinvilnius.lt/vilniaus-istorija/senasis-vilnius/gedimino-pilies-boksto-istorija/>

Lietuvai XIII–XIV amžiuose
trūko amatininkų ir pirklių.
1323 metų laiškuose Hanzos
miestams Gediminas išdėstė
Lietuvos ūkio plėtojimo
programą. Jis kvietė į Lietuvą
pirklius, amatininkus.

http://antologija.lt/files/texts_img/gediminas-gedimino-laiskai.jpg

Magdeburgo savivaldos teisė
Vilniui buvo suteikta 1387 metų
kovo 22 dieną. Pirmas LDK
miesta, priėmęs Magdeburgo
teisę, Vilnius, parodė lyderystę ir
laisvės dvasią.

<https://madeinvilnius.lt/vilniaus-istorija/vakarietisko-vilniaus-pradzia-pries-634-metus-sostinei-suteiktos-magdeburgo-teises/>

Lietuvių pirkliai ir
amatininkai bei atsikėlėliai
sudarė pirmąsias didesnes
miestiečių bendruomenės
Lietuvoje.

<https://www.lrt.lt/naujienos/gyvenimas/13/1381418/legendomis-apipintas-14-a-vilnius-ar-vilnius-uzgime-verkiuose-ir-kodel-lietuviams-nepatiko-barzdos#lg=1381418&slide=885887>

XV amžiaus pabaigoje Vilniuje
ėmė kurtis amatininkų cechai, kurie
iki XVI a. pabaigos tapo
pagrindiniais dirbinių ir prekių
gamintojais Vilniuje.

Pirmieji iš šių cechų buvo 1493 m.
susikūrę auksakalių ir siuvėjų
cechai.

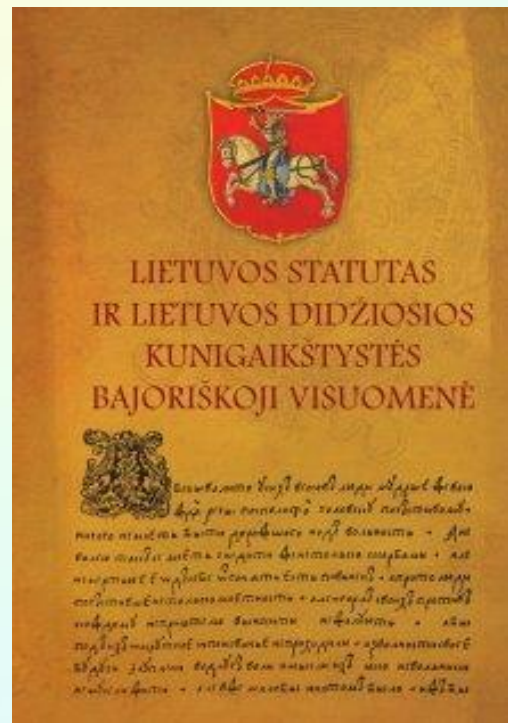
<https://www.vle.lt/straipsnis/cechai/#gallery1-2>

Nuo XVI a. cechuose imta gaminti ir dailius stiklo dirbinius, gerokai patobulėjo auksakalystė, keramika, audimas.

<https://www.lrt.lt/naujienos/veidai/14/167212/kokias-paslaptis-issiaiskino-juvelyras-uzsibrezes-atkurti-ldk-valdovu-ziedus#lg=167212&slide=168119>

Amatininkus ir amatus mini
Lietuvos 1529 ir 1588 metų
Statutai. Juose išvardintos
bent 25 amatų rūšys.

<https://www.lrytas.lt/verslas/sekmes-istorijos/2017/10/27/news/jauna-lietuviu-keramike-stebina-is-xvi-amziaus-prikelta-technika-3287320>

XVII a. antroje pusėje dėl karų ir suirutės amatai patyrė nuosmukį. Prie to prisidėjo ir bajorai, kurie daugumą prekių atsiveždavo iš užsienio bei laisvai pardavinėdavo savo valdose.

<https://idomu.lt/istorija/svarbiausi-karai-lietuvos-istorijoje>

Prieš pat III-ąją Respublikos
padalijimą Vilniuje veikė 38
cechai. Juose dirbo 860
meistrų, 310 pameistrių ir 420
mokinių.

<http://www.knygrisiai.lt/vkg-renginiai/introligatores-vilnenses-knygrisiu-cechas-viduramziais/>

Nuo 1823 m. kūrėsi pirmieji
žydų amatininkų cechai, tačiau
senieji cechai nyko. 1823 m.
Vilniuje jau veikė penkiolika
plytinių ir kalkinių.

https://vdaa.lt/wp-content/uploads/2019/12/web_EN_leidiny_s_AMATU-ATSPINDZIAI.pdf

XIX a. pradžioje Vilniuje
veikė keturi vandens malūnai.
Gana sparčiai plėtojosi
tekstilės pramonė.

<https://tapyba.info/paveikslas/vandens-malunas/>

XIX a. viduryje mieste veikė
dvi degtukų gamyklos, tačiau
1848 m. gruodžio 16 d. buvo
uždarytos.

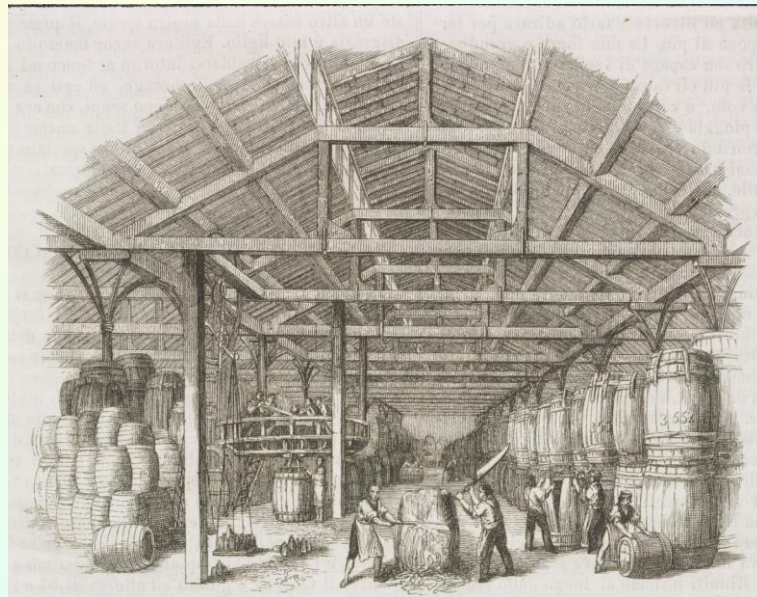
<https://www.lrytas.lt/kultura/istorija/2015/11/23/news/pazvelkite-i-nuostabu-xix-amziaus-vilniu-nuo-aukstumu-835901>

Sparčiausiai miesto pramonė
augo XIX a. paskutinio
dešimtmečio antroje pusėje.
Įmonės kūrėsi ne tik mieste,
bet ir priemiesčiuose -
Naujojoje Vilnioje ir
Naujuosiuose Verkiuose.

<https://www.facebook.com/nvilnia/photos/kelias-%C4%AF-nauj%C4%85j%C4%85-vilni%C4%85-u%C5%BE-pos%C5%ABkio-e-poselio-ir-a-schelio-metalo-apdirbimo-%C4%AFmon%C4%97/1597162076997525/>

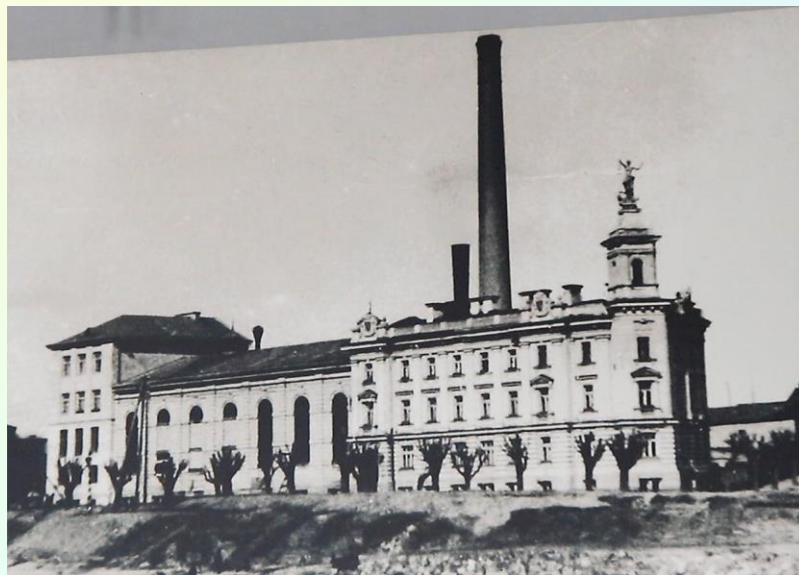
Stambi Ukrainos tabako
pramonininkų Šišmano ir
Durunčios tabako manufaktūra
Vilniuje įsikūrė 1865 m.

<https://www.vle.lt/straipsnis/tabako-pramone/#gallery1-2>

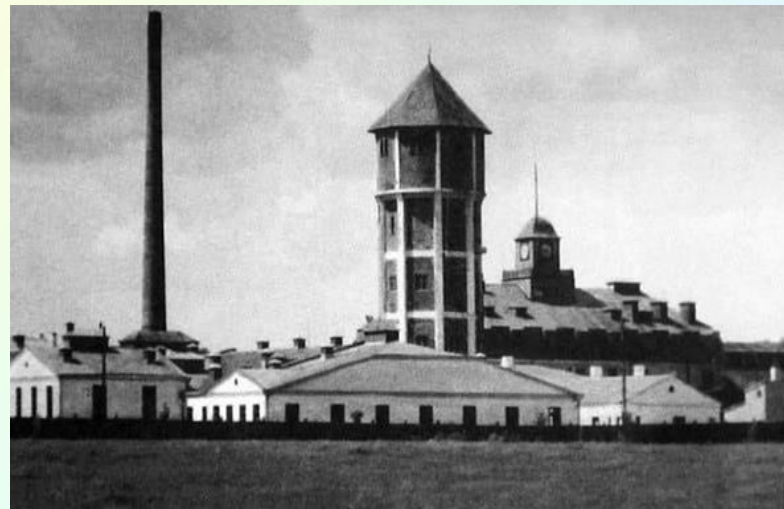
Pirmoji Vilniaus elektrinė
pradėjo tiekti elektrą 1903 m.
vasario 1d.

XIX a. pabaigoje Vilniuje
veikė keletas lentpjūvių ir
baldų įmonių.

<https://m.diena.lt/naujienos/vilnius/miesto-pulsas/pirmosios-vilniaus-elektrines-120-meti-pazymes-zaibuojancios-operos-1112415>

1916 m. buvo įkurta maisto
perdirbimo įmonė, gaminusi
pašarinius miltus ir tiekusi
taukus muilui ir žvakėms.

<https://www.vle.lt/straipsnis/lietuvos-pramone-20-amziuje-iki-1990-metu/>

1922 m. buvo įsteigtas pirmasis Vilniuje konservų fabrikas, 1937 m. veikė jau šešios žuvų ir mėsos konservų įmonės, daugiausia naudojančios atvežtinę žaliavą.

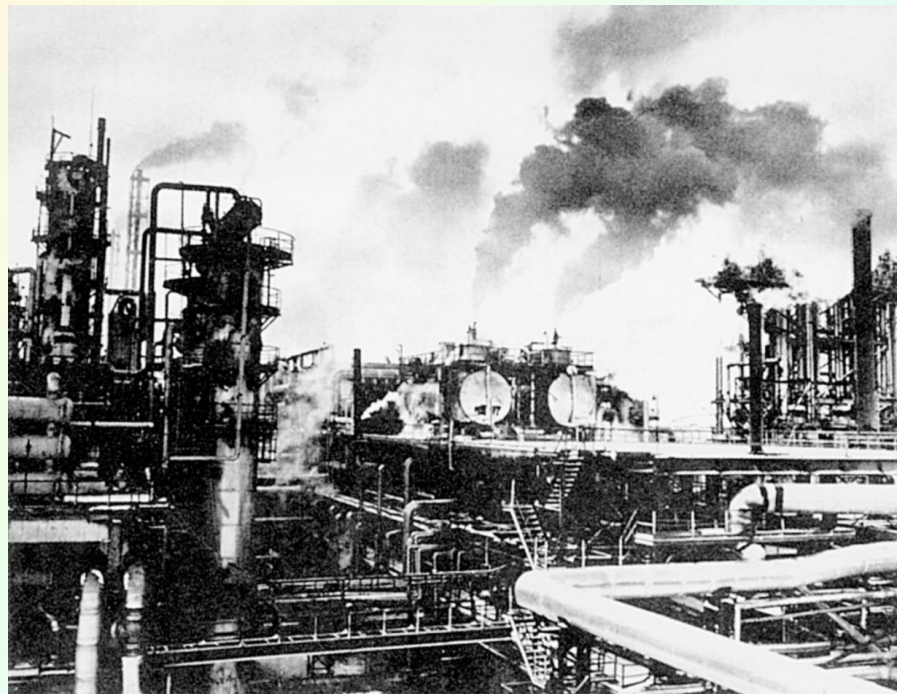
<https://sekunde.lt/leidinys/sekunde/252236/>

Reikšmingą vietą užėmė odos
- avalynės ir kailių - įmonės,
veikiančios XX a.

<https://www.ausrosmuziejus.lt/odos-ir-avalynes-kombinat-elnias/>

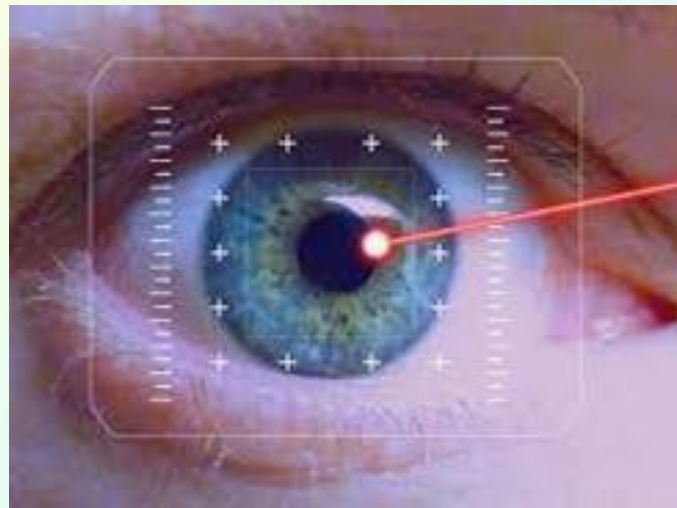
XX a. septintajame ir
aštuntajame dešimtmečiais
kilo stambios, daugiausia
Sovietų Sąjungos pramonei
skirtos gamyklos.

<https://www.vle.lt/straipsnis/lietuvos-pramone-20-amziuje-iki-1990-metu/>

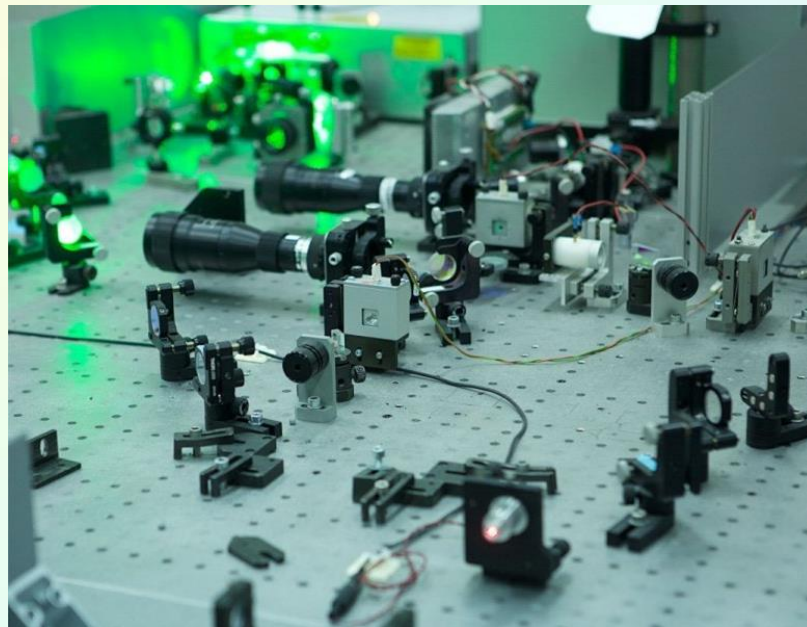
XX a. Viduryje Vilniuje pirmą kartą išnagrinėti puslaidininkai.

Sovietiniu laikotarpiu Vilniuje plėtojo technologijas ir pirmą kartą atlikta akies operacija lazeriu.

<http://www.anonas.lt/portal/categories/853/1/0/1/article/42229/kai-akiniai-nebe-iseitis-regos-korekcija-lazeriu>

Lazerių pramonė – viena iš aukštųjų technologijų sričių, kurioje Lietuva tvirtai pirmauja pasaulyje. Bendrovių „Šviesos konversija“ ir „Ekspla“ gaminamos prekės užima apie 80 % pasaulinės tokių produktų rinkos.

<https://www.delfi.lt/mokslas/mokslas/pasaulineje-lazeriu-parodoje-net-10-lietuvos-imoniu.d?id=68294482>

Biotechnologijos – tai integruotas gamtos ir technikos mokslų taikymas, kai, naudojant organizmus yra kuriami naudingi produktai ir paslaugos. Šiandien „Thermo Fisher Scientific“ yra didžiausia ir moderniausia įmonė Lietuvoje, esanti Vilniuje.

<https://www.delfi.lt/mokslas/technologijos/lietuvas-biotechnologijos-pramonei-50-metu-nuo-fermentu-gamyklos-iki-sparciausiai-augancio-ekonomikos-sektorius.d?id=88262709>

Išvados

- Jau nuo XIV a. pab. Vilniaus amatininkai turėjo prievolę rūpintis savo miesto biudžetu.
- Nuo XVI a. cechuose imta gaminti ir dailius stiklo dirbinius, gerokai patobulėjo auksakalystė, keramika, audimas.
- Sparčiausiai miesto pramonė augo XIX a. paskutinio dešimtmečio antroje pusėje.
- XX a. septintajame ir aštuntajame dešimtmečiais kilo stambios, daugiausia Sovietų Sąjungos pramonei skirtos gamyklos.
- Atgavus Lietuvos nepriklausomybę lazerių pramonė tapo viena iš aukštųjų technologijų sričių, kurioje Lietuva tvirtai pirmauja pasaulyje.

Šaltiniai

<https://www.knives.lt/node/915>

<http://www.yrasalis.lt/naujienos/musu-pramone-prasidejo-nuo-stiklo/>

<https://www.skrastas.lt/kultura/amatai-seniau-ir-dabar>

http://www.technologijos.lt/n/mtl/zyme/Aukstuju-technologiju-imonos?tid=5646&rikiavimas=0&a=0&ystart=&ystop=&tipas=0&tik_rubrikos=0&pp=7

<https://www.vle.lt/straipsnis/amatai/>

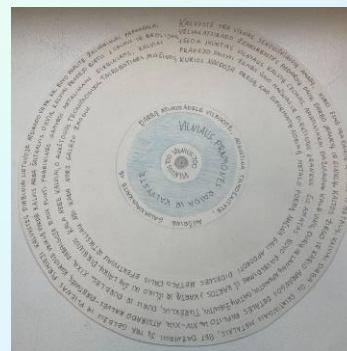
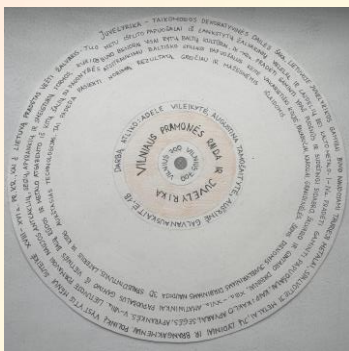
<https://madeinvilnius.lt/vilniaus-istorija/vakarietisko-vilniaus-pradzia-pries-634-metus-sostinei-suteiktos-magdeburgo-teises/>

Antanas Rimvydas Čaplinskas „Vilniaus istorija - legendos ir tikrovė”

https://smp2014ge.ugdome.lt/mo/9kl_visuomenine_geografija/GE_DE_37/teorine_medziaga_4.html

Gerbiamoji fizikos mokytoja Lina Tamošiūnienė

Knygos puslapiai

Augustina Tamošaitytė, Aušrinė Galvanauskaitė, Adelė Vileikytė

Komiksas

Joris Putna, Neda Grikini, Matas Srebalius

Meninė nuotrauka

Goda Augustinavičiūtė, Elzė Vancevičiūtė, Gustė Galdikaitė

Suvenyras - Vilniui 700

Kristina Petrauskaitė, Gertrūda Baltrūnaitė, Ūla Sijavičiūtė

Senjorų Veiklos sostinėje

- Senjorų bendruomenė (avilys)
J. Kubiliaus g. 2
- Impuls sporto klubas
- Lietuvos Nacionalinė Filharmonija
Aušros Vartų g. 5
- Linijiniai senjorų šokiai
Vytenio g. 55-3
- Pasivaikščiojimas Vilniaus senosiomis gatvėmis

Šios penkios veiklos yra šaunios naujų pažinčių atradimui, jėgų susigražinimui bei sostinės pažinimui.

01 Zoopark

- Verkių g. 27
Zoologijos sodas – puiki vieta susipažinti su gyvūnais bei juos paglostyti.

02 Vakarinė Vilniaus televizijos bokštė

- Sausio 13-osios g. 10
Televizijos bokštė ne tik pasigrožėte Vilniaus panorama, bet ir paragausite gardžius patiekalus.

Veiklos šeimoms

4 kurios sudomins kiekvieną
vėiklos sostinės gyventoją!

03 Vichy vandens parkas

- Ozo g. 14C
Vichy Parkas visą dieną laukia, ten čia juos pasitinka smagus vandens pramonės net kelios vikarėtos vonios, apė ir daug vandens kalnelių.

04 Kačių kavinė

- Gedimino pr. 5
Kavinėje vyksta įvairios veiklos, kaip pakaloti apė kava ir parduoti. Taip pat čia galima susitikti su šunėlių draugais, pagrai ar išmokti vakaru.

PAAUGLIAMS

Vilnius - nuostabi vieta pramogoms, todėl pateikiame paaugliams keletą įdomiausių veiklų, kad nereiktų nuobodžiauti sostinėje.

MO Muziejus

Muziejuje matysite modernaus Lietuvos meno parodas, atspindinčias platų stilų ir idėjų spektrą, pagrindinius Lietuvos dailės procesus ir raidą per pastaruosius 60 metų.

Adresas - Pylimo g. 17

Batutų Parkas

Skyпарк – puiki vieta ne tik mažiems aktyviai leisti laiką, bet ir ekstremalams nutrūktgalviams saugiai pasimokinti naujų triukų.

Adresas - Verkių g. 29B; Vytauto Pociūno g. 8

Biliardas

Biliardas - smagi pramoga praleisti savaitgalį su draugais.

Adresas - Gedimino pr. 28

Siaubo Kambarys

Siaubo kambarys - vieta ne kiekvienam. Kaikuriems tai gali būti per baisu, kitiems - vien linksmybės.

Adresas - Justiniškių g. 126

Reklama apie

Vilnių

Ugnė Michalaitė, Rusnė Burzdikaitė

Mokinių vedama nufilmuota ir į youtube įkelta ekskursija užsienio kalba

<https://m.youtube.com/watch?v=XkeA9nqLrA4>

Laura Nevedomskytė, Emilija Žaltauskaitė, Edvinas Paulauskas, Andrea Ungulaiytė

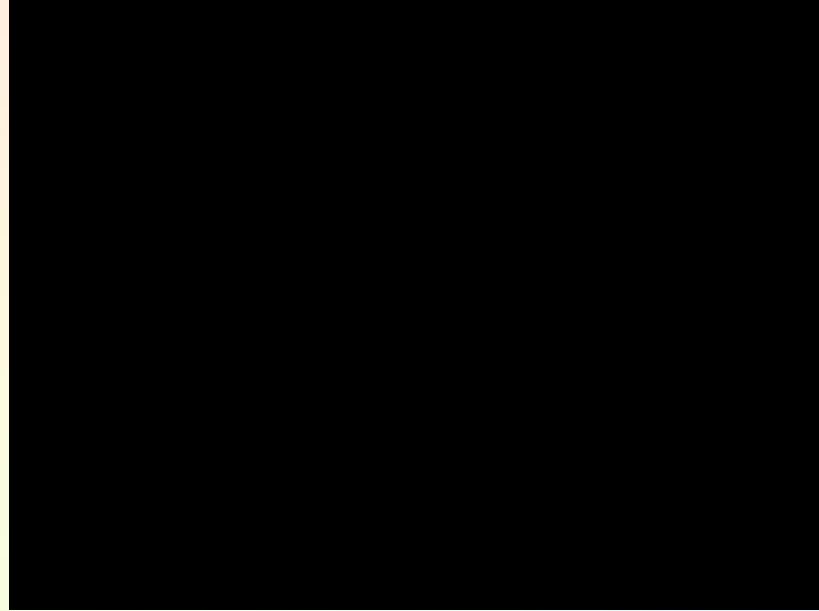
Miniatiūra

Amelija Bilkštytė, Dzidas Kubilius, Paula Grigaliūnaitė, Gabrielė Leonavičiūtė

Interviu su Vilniuje gyvenančiais užsieniečiais

Dominykas Juodagalvis, Martynas Adomaitis

Video filmukas

Amelija Kačinauskaitė, Ugnė Vingytė, Emilija Jucaitytė